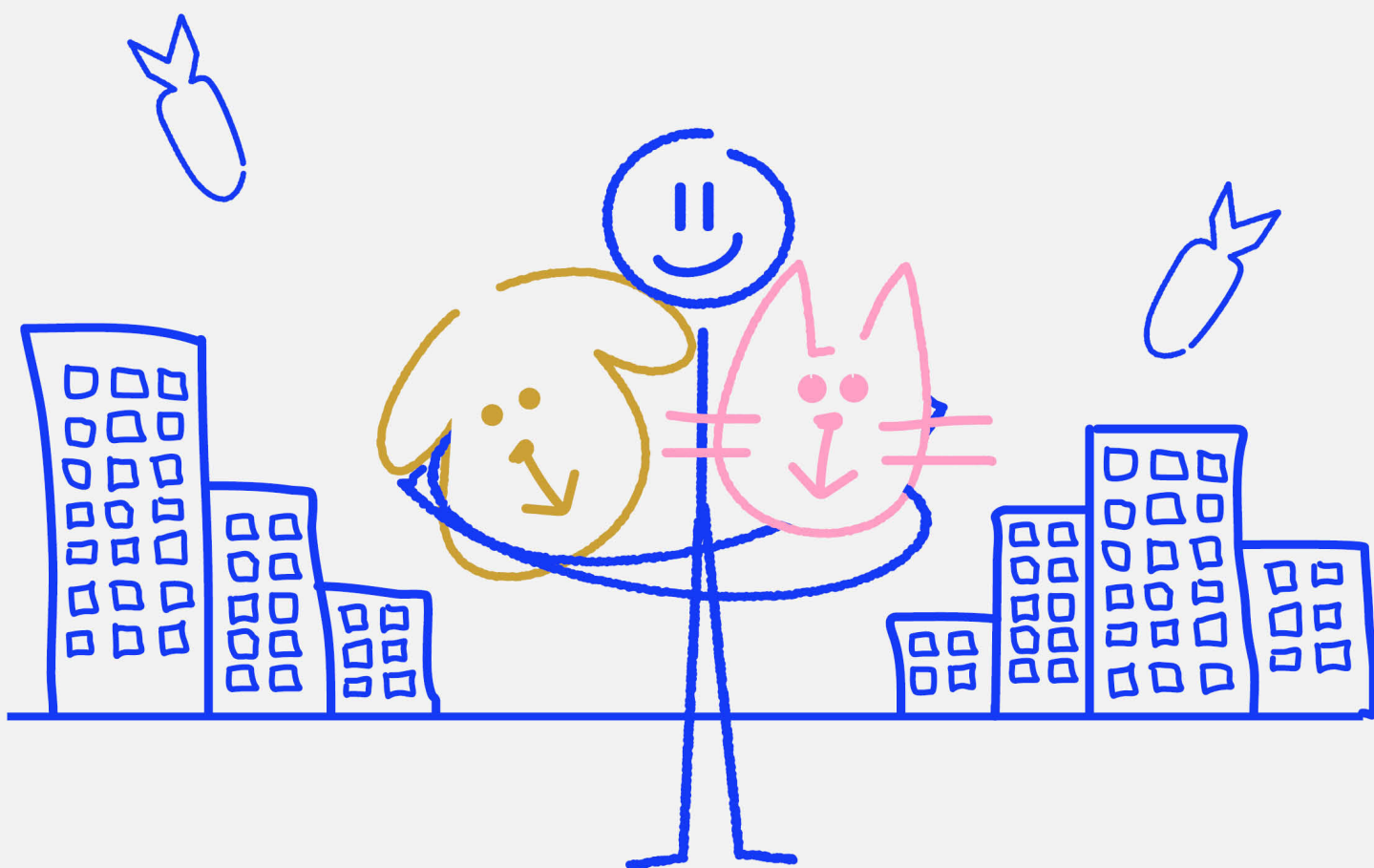

Третя Національна кампанія моніторингу укриттів

звіт за результатами
моніторингу доступності та
базової якості у 2024 році

center for civil
liberties
центр громадянських
свобод

UAnimals

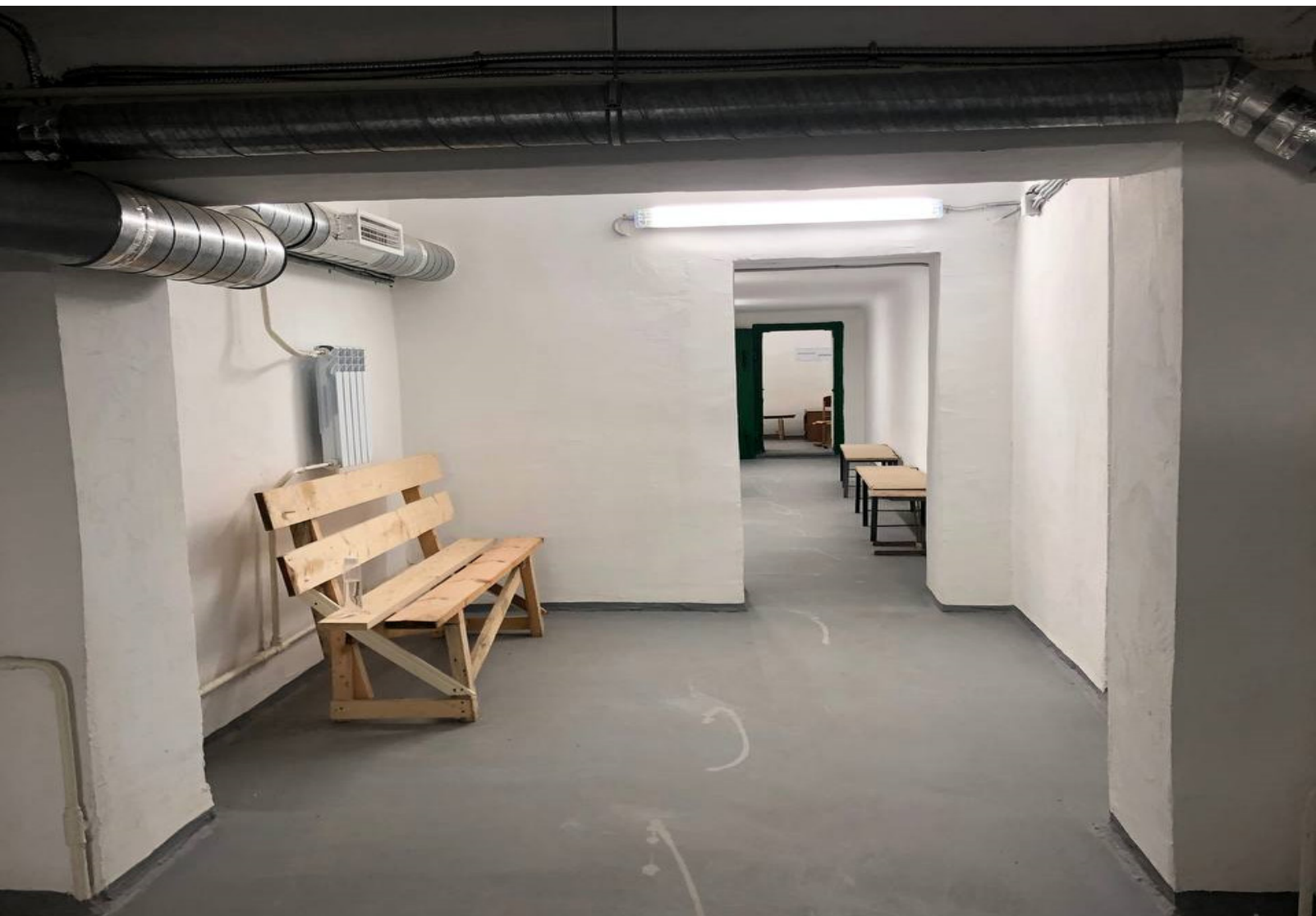
РОМАДСЬКИЙ
СПОРТИГАЧ «OZON»
«OZON» CIVIL MONITOR

40

ОЗОН — це група громадського моніторингу, яка здійснює громадський контроль за діяльністю правоохоронних органів, судів, органів місцевого самоврядування у різних регіонах України. Ініціатива об'єднує різних людей незалежно від наявності юридичних знань чи спеціального досвіду.

ОЗОН є ініціативою **Центру громадянських свобод** — української правозахисної організації, яка просуває реформи у сфері верховенства права, адаптує законодавство відповідно до стандартів прав людини, документує воєнні злочини у ході російської збройної агресії, навчає правам людини та демократії, моніторить діяльність поліції, судів та органів місцевого самоврядування. У 2022 році Центр громадянських свобод став лауреатом Нобелівської премії миру.

З початком повномасштабного вторгнення ОЗОН започаткував Національну кампанію моніторингу доступності укриттів, аби виявити системні проблеми та допомогти відповідальним органам забезпечити цивільний захист усім громадянам.

Зміст

• Критерії оцінювання укриттів	6
• Перша та друга Національні кампанії моніторингу доступності та базової якості укриттів	8
• Третя Національна кампанія з моніторингу укриттів	12
• Київ	12
• Черкаси	14
• Одеса	16
• Шостка	18
• Чернігів	19
• Миколаїв	20
• Роздільна	21
• Луцьк	23
• Вінниця	24
• Запоріжжя	24
• Доступність укриттів для людей з домашніми улюбленцями	26
• Порівняння ситуації між містами	28
• Висновки та рекомендації	32

Критерії оцінювання укриттів

Національну кампанію моніторингу укриттів здійснює моніторингова група ОЗОН Центру громадянських свобод. Під час неї ОЗОН спирається на нормативно-правову базу, що стосується захисних споруд цивільного захисту. Зокрема, основними документами є наказ МВС України №579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», а також власне «Вимоги щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту», затверджені цим наказом.

Спираючись на ці документи, ОЗОН **здійснює перевірку доступності та базової якості укриттів.**

Доступність укриття

це характеристика, яка свідчить про можливість швидкого доступу до укриття: легкий пошук, відкриті двері, доступність для маломобільних груп.

Упродовж третьої кампанії захисні споруди ми оцінювали за наступними показниками доступності:

- фактична наявність укриття, що позначене на онлайн-мапі
- наявність вказівників напрямку руху до укриття
- наявність інформаційної таблички з основними даними про укриття та відповідальну організацію чи людину
- вільний підхід до укриття (чи є на шляху до укриття охорона, яка не пускає в укриття, шлагбаум, закриті ворота тощо)
- відкритий вхід до укриття
- наявний номер телефону, за яким можна зателефонувати, щоби відкрили зачинене укриття
- наявність пандуса або пологого спуску

Базова якість

характеристики, що описують внутрішній стан укриття та рівень комфорту перебування у ньому.

Під час третьої кампанії захисні споруди ми оцінювали за наступними показниками базової якості:

- наявність запасів питної та технічної води
- справне електропостачання
- справний туалет
- вентиляція повітря
- місця для сидіння

Загальний стан укриття

це критерій для оцінки укриття в сукупності усіх критеріїв доступності та базової якості. Оцінка здійснювалася волонтерами на основі п'ятибальної шкали та є суб'єктивним враженням про укриття.

Шкала має такі оцінки:

- 1** – дуже погано
- 2** – погано
- 3** – нормально
- 4** – добре
- 5** – дуже добре

Окрім того, під час третьої кампанії моніторингу укриття оцінювалися додатковим критерієм — доступність для людей з домашніми улюбленцями.

Відповідно до Наказу МВС України від 10.01.2024 № 18 «Про внесення змін до Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту», укриття можна відвідувати з домашніми тваринами. Ці зміни передбачають, що власник/ця тварини забезпечує безпеку своєї тварини і постійний нагляд за нею, а розміщення людей з домашніми улюбленцями відбувається в окремій кімнаті чи відведеному місці.

Доступність укриттів для людей з домашніми тваринами

оцінювалася на основі комунікації та обстеження захисної споруди, під час чого фіксувалося:

- чи є в укритті окремо відведене місце чи кімната для людей з домашніми тваринами;
- чи можна відвідувати це укриття людям з домашніми тваринами.

Перша та друга Національні кампанії моніторингу доступності та базової якості укриттів

Перша і друга національні кампанії моніторингу укриттів, організовані моніторинговою групою ОЗОН, мали на меті виявити системні проблеми з доступністю та якістю укриттів у кількох містах України. Ці кампанії здійснювалися в період з 2022 по 2023 рік і охопили 9 різних міст: Київ, Львів, Луцьк, Черкаси, Одеса, Роздільна, Миколаїв, Суми та Запоріжжя. Ключові аспекти полягали у доступності (чи легко знайти та потрапити до укриття) та базових умовах усередині (наявність води, електропостачання, туалетів та вентиляції).

Перша кампанія

(листопад 2022 – квітень 2023)

Перша національна кампанія охопила сім міст України: Київ, Львів, Одеса, Роздільна (Одеська область), Черкаси, Миколаїв, Суми та Запоріжжя. Волонтери перевірили понад 180 укриттів, оцінюючи їхню доступність і базову якість.

Основні проблеми, виявлені в межах кампанії:

Київ

перевірено 109 укриттів, 73% з них вдалося знайти, лише 48% мали вказівні знаки напрямку руху до укриття та були відкриті для доступу. Основною проблемою була закритість укриттів, а також поганий внутрішній стан — наприклад, лише 20% перевірених укриттів мали справний туалет і 38% мали справне електропостачання.

Львів

перевірено 43 укриття, з яких 31 вдалося знайти, тільки 9 були відкриті. Також зафіксовано серйозну проблему укриттів в історичних будинках — підвальні приміщення в аварійному стані (хиткі сходи та подекуди обсипаються стіни).

Одеса

У місті вдалося знайти 7 з 8 укриттів, і більшість мали справні умови.

Миколаїв

Із 21 укриття лише 7 вдалося знайти, і тільки 2 були відкриті.

Суми

Вдалося знайти 3 з 5 укриттів.

Черкаси

Перевірено 4 укриття, 3 з яких були відкриті, зафіксовані проблеми з умовами всередині.

Друга кампанія

(вересень – грудень 2023)

Друга кампанія була спрямована на поглиблений аналіз стану укриттів у семи містах: Київ, Луцьк, Львів, Черкаси, Миколаїв, Одеса та Шостка. Усього ми перевірили 468 укриттів. Ця кампанія дозволила порівняти результати з попередньою та відстежити динаміку покращень чи погіршень у доступності та якості укриттів.

Ключові зміни та результати:

Київ

перевірено 120 укриттів. 68% з них вдалося знайти, 53% з них були відкриті. Покращилася ситуація з вказівними знаками — 47% укриттів промарковані, а 36% обладнані інформаційною табличкою, що містить базову необхідну інформацію. Загальний середній стан укриттів у місті оцінили на 2,5 бали.

Луцьк

перевірено 48 укриттів, 85% з яких вдалося знайти, та лише 60% були відкриті. Однак, тільки половина укриттів мала вказівні знаки, та 46% мали інформаційні таблички що ускладнює пошук укриттів у стресових умовах. Загальний стан укриттів оцінили на 3,5 бали.

Львів

перевірено 88 укриттів, з яких 66% вдалося знайти. Лише 9% укриттів були промарковані та тільки 25% укриттів були відкриті, що уможливило огляд укриттів зсередини. Покращення потребують всі критерії базової якості: запас води, електрика, справний туалет, вентиляція повітря та місця для сидіння. Загальний стан укриттів оцінили на 2,1 бала.

Миколаїв

перевірено 30 укриттів. Зафіксовані значні проблеми з доступністю, зокрема, з відкритістю укриттів. Лише 2 укриття з 30 були відчинені, що унеможливило повноцінну оцінку внутрішніх умов.

Одеса

у місті перевірено 48 укриттів, 77% з них було відкрито. 60% укриттів були промарковані, більшість укриттів мали належні базові умови, проте доступність для маломобільних груп залишилася низькою. Загальний стан укриттів оцінили на 3,9 бала.

Черкаси

перевірено 99 укриттів, з яких 66% вдалося знайти, але тільки 41% були відкриті. Лише 48% укриттів були промарковані та 42% мали інформаційні таблички. Загальний стан укриттів оцінили на 4 бали.

Шостка

перевірено 35 укриттів, з яких 88% вдалося знайти. 77% були відкриті, проте лише 26% мали вказівні знаки. Укриття оцінено на 2,1 бала з 5 через незадовільні внутрішні умови. У місті не зафіксовано доступних укриттів для маломобільних груп населення.

Порівняння результатів першої та другої кампаній демонструє, що ситуація з відкритістю укриттів покращилася в більшості міст, особливо в Києві та Одесі. Однак залишаються проблеми з маркуванням укриттів та доступністю для маломобільних груп населення. Основні проблеми внутрішніх умов, такі як: відсутність туалетів, води та електропостачання, залишаються актуальними, хоча деякі міста продемонстрували покращення в цьому аспекті.

Ключовими рекомендаціями залишаються: покращення маркування укриттів, забезпечення базових умов (вода, електрика, туалети), а також доступність для маломобільних груп населення.

Третя Національна кампанія моніторингу доступності та базової якості укриттів

Упродовж липня — вересня 2024 року моніторингова група ОЗОН Центру громадянських свобод у партнерстві з UAnimals здійснила третю кампанію моніторингу доступності укриттів.

Мета кампанії: зафіксувати поточну ситуацію з доступністю та базовою якістю укриттів станом на третій рік повномасштабної війни, коли доступність укриттів — це не опція, а базова щоденна потреба.

Окрім загальних критеріїв оцінки у фокус додали оцінку доступності для домашніх тварин. Наприкінці 2023 року у законодавство внесли відповідні зміни, що врегулювали доступ та розміщення в укритті людей з домашніми тваринами. Група громадського моніторингу ОЗОН спільно з UAnimals перевіряли — чи працюють ці зміни.

Протягом 3 місяців волонтери перевірили майже пів тисячі укриттів у 10 містах України: **Києві, Черкасах, Одесі, Шостці, Чернігові, Миколаєві, Роздільній, Луцьку, Вінниці та Запоріжжі.**

Київ

У Києві волонтери перевірили

201 укриття,

як розміщені у Голосіївському (7 укриттів), Дарницькому (1), Деснянському (16), Дніпровському (13), Оболонському (38), Печерському (6), Подільському (21), Святошинському (34), Солом'янському (43) та Шевченківському (22) районах міста.

вдалося знайти
89% укриттів

були відчинені
62,6% укриттів

Загальний стан укриття:

укриттів промарковані
вказівними знаками

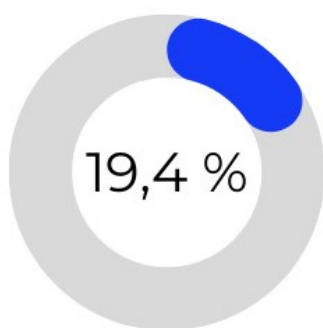
укриттів обладнані інформаційною
табличкою на вході

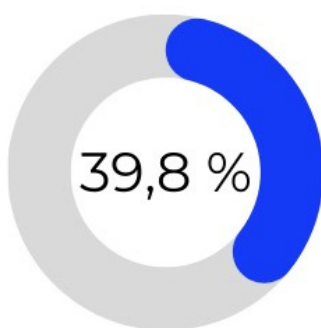
випадках зазначено
номер відповідальної за
укриття особи/установи

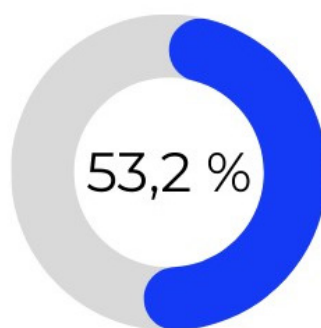
укриттів мають пандус
або пологий спуск

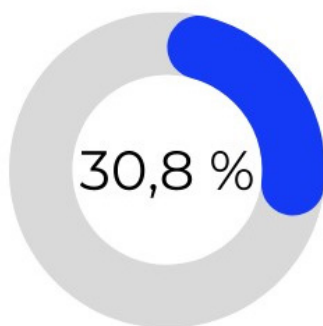
запас питної води

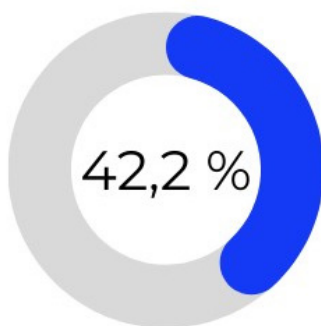
запас технічної
води

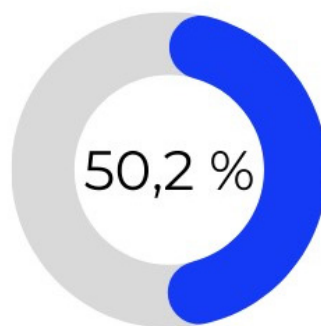
світло

справний туалет

вентиляція повітря

місця для сидіння

Порівняно з минулою кампанією, бачимо покращення ситуації з пошуком укриттів (+21%), відкритістю укриттів (+9,6%), наявністю вказівних знаків (+4,7%) та наявністю інформаційних табличок (+8,7%).

Разом з тим, всі показники досі лишаються незадовільними.

Під час моніторингу волонтери також зафіксували такі характерні для Києва виклики:

1. Відремонтовані укриття у більшості випадків не мають комендантів/ок. Відповідно, у таких ситуаціях укриття є або закритими й до них обмежений доступ. Або відкритими і їхній стан погіршується через відсутність постійного нагляду та контролю.
2. Є випадки, коли підхід до укриття неможливий через наявність паркану чи воріт (наприклад прохід до внутрішнього двору будинків через арку).
3. Майже половина укриттів не мають маркувальних знаків, які вказують напрямок руху до укриття. Це негативно впливає на швидкість пошуку захисних споруд під час тривоги, тим паче в темну пору доби.
4. Більшість наявних пандусів (у тому числі ті, що у метро) є незручними для використання маломобільними групами населення.

Черкаси

У Черкасах волонтери перевірили **105 укриттів**, у тому числі кілька навчальних закладів.

вдалося знайти
69,5% укриттів

були відчинені
48,5% укриттів

Загальний стан укриття:

38,1%

укриттів промарковані
вказівними знаками

27,6%

укриттів обладнані інформаційною
табличкою на вході

36%

випадках зазначено номер
відповідальної за укриття
особи/установи

20,8%

укриттів мають пандус
або пологий спуск

29,5%

укриттів мають запас питної
води

32,3%

укриттів мають запас
технічної води

50,4%

укриттів мають електроенергію

26,6%

укриттів мають туалет

44,7%

укриттів мають вентиляцію
повітря

39%

укриттів мають місця
для сидіння

Порівняно з другою кампанією бачимо покращення ситуації із пошуком укриттів (+5%), відкритістю укриттів (+5,8%). Також помітні покращення базової якості укриттів.

В місті лишається значна проблема з маркуванням напрямку руху до укриття, наявністю інформаційних таблиць та з доступністю укриттів для маломобільних груп населення.

Одеса

В Одесі волонтери перевірили на доступність та базову якість **43 укриття**.

 83,7%

укриттів промарковані вказівними знаками

 81,4%

укриттів обладнані інформаційною табличкою на вході

 23,2%

укриттів мають пандус або пологий спуск

 58%

укриттів мають запас технічної води

 58%

укриттів мають туалет

 69,7%

укриттів мають місця для сидіння

вдалося знайти **88,3%** укриттів

були відчинені **79%** укриттів

Загальний стан укриття:

 74,4%

випадках зазначено номер відповідальної за укриття особи/установи

 66%

укриттів мають запас питної води

 76,7%

укриттів мають електроенергію

 65%

укриттів мають вентиляцію повітря

Порівняно з другою кампанією бачимо покращення ситуації із пошуком укриттів (+5%), відкритістю укриттів (+2%), маркуванням укриттів (+23,7%) та наявністю інформаційних табличок (+23,4%). Також помітні покращення базової якості укриттів (всередині).

Під час моніторингу волонтери зафіксували позитивну практику, яка досить поширена для Одеси — **цілодобове чергування комендантів/ок в укриттях**. Це стосується як відремонтованих укриттів, так і тих, які досі потребують ремонту. Наявність чергових дозволяє стежити за станом укриттів та вберегти наявне майно, яке закуплене за кошти донорів, керуючих компаній чи принесене в укриття місцевими жителями.

Також, під час моніторингу волонтери перевірили кілька укриттів, які відремонтовані з допомогою Консорціуму зменшення ризику, ACTED та UKaid. Такі укриття в чудовому стані: є світло, запас питної та технічної води, вентиляція повітря, туалет, місця для сидіння, WiFi, аптечка, подекуди ще іграшки та книги для дітей. Окрім того, такі укриття обладнані туалетом для маломобільних груп населення та мають сходовий гусеничний підйомник. Але, на жаль, з розмов волонтери виявили, що не всі коменданти знають як ним користуватися, чи мають фізичну силу його пересувати та допомогти зі встановленням.

Шостка

У місті волонтери перевірили усі 35 укриттів.

 25,7%

укриттів промарковані вказівними знаками

 5,7%

укриттів обладнані інформаційною табличкою на вході

 2,8%

укриттів мають пандус або пологий спуск

 68,5%

укриттів мають запас технічної води

 20%

укриттів мають туалет

 82,8%

укриттів мають місця для сидіння

вдалося знайти **94,2%** укриттів

були відчинені **82,2%** укриттів

Загальний стан укриття:

 5,7%

випадках зазначено номер відповідальної за укриття особи/установи

 45,7%

укриттів мають запас питної води

 62,8%

укриттів мають електроенергію

 48,5%

укриттів мають вентиляцію повітря

Порівняно з другою кампанією бачимо покращення ситуації із пошуком укриттів (+5%), відкритістю укриттів (+5,8%). Також помітні покращення базової якості укриттів.

В місті лишається значна проблема з маркуванням напрямку руху до укриття, наявністю інформаційних таблиць та з доступністю укриттів для маломобільних груп населення.

Чернігів

У місті волонтерки перевірили **32 укриття**.

укриттів промарковані вказівними знаками

укриттів обладнані інформаційною табличкою на вході

Загальний стан укриття:

випадках зазначено номер відповідальної за укриття особи/установи

укриттів мають пандус або пологий спуск

укриттів мають запас питної води

укриттів мають запас технічної води

15,6%

укриттів мають електроенергію

12,5%

укриттів мають туалет

15,6%

укриттів мають вентиляцію повітря

12,5%

укриттів мають місця для сидіння

Миколаїв

У місті волонтери перевірили 23 укриття.

вдалося знайти 52,7% укриттів

були відчинені 34,7% укриттів

73,9%

укриттів промарковані вказівними знаками

Загальний стан укриття:

69,5%

укриттів обладнані інформаційною табличкою на вході

13%

випадках зазначено номер відповідальної за укриття особи/установи

0

укриттів мають пандус або пологий спуск

4%

укриттів мають запас питної води

21,7%

укриттів мають запас технічної води

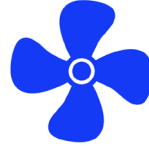
30,4%

укриттів мають електроенергію

13%

укриттів мають туалет

26%

укриттів мають вентиляцію повітря

17,3%

укриттів мають місця для сидіння

У місті покращилася ситуація з відкритістю укриттів (+27,7%), але їхня кількість та якість лишається викликом для міста.

Роздільна (Одеська область)

У місті волонтери перевірили 15 укриттів.

вдалося знайти 80% укриттів

були відчинені 53,3% укриттів

Загальний стан укриття:

 46,6%

укриттів промарковані
вказівними знаками

 13,3%

укриттів обладнані інформаційною
табличкою на вході

 13%

випадках зазначено номер
відповідальної за укриття
особи/установи

 0

укриттів мають пандус
або пологий спуск

 20%

укриттів мають запас питної
води

 26,6%

укриттів мають запас
технічної води

 66,6%

укриттів мають електроенергію

 26,6%

укриттів мають туалет

 26,6%

укриттів мають вентиляцію
повітря

 40%

укриттів мають місця
для сидіння

Луцьк

У місті волонтери перевірили **12 укриттів**.

 41,6%

укриттів промарковані
вказівними знаками

 41,6%

укриттів обладнані
інформаційною табличкою
на вході

 8,3%

укриттів мають пандус
або пологий спуск

 33,3%

укриттів мають запас
технічної води

 41,6%

укриттів мають туалет

 41,6%

укриттів мають місцея
для сидіння

вдалося знайти
83% укриттів

були відчнені
50% укриттів

Загальний стан укриття:

 25%

випадках зазначено номер
відповідальної за укриття особи/
установи

 16,6%

укриттів мають запас питної
води

 50%

укриттів мають електроенергію

 25%

укриттів мають вентиляцію
повітря

Вінниця

У місті волонтери перевірили **10 укриттів**. 8 укриттів вдалося знайти, з них лише половина була відкрита.

З 10 укриттів лише 6 були промарковані вказівними знаками та 8 мали інформаційні таблички з важливою інформацією про укриття.

Щодо внутрішнього стану перевірених укриттів, то лише в одному був запас питної води, у трьох з 10 укриттів — є запас технічної води. Половина укриттів мають світло, вентиляцію повітря, а 3 укриття — місця для сидіння і лише у 2 є туалет.

Запоріжжя

У місті волонтери перевірили 8 адрес укриттів, за якими вдалося знайти **7 укриттів**. Половина була відчинена, і 6 з 8 укриттів мали вказівні знаки та інформаційні таблички. Щодо внутрішнього стану укриттів, то лише 2 з 8 укриттів мали запас питної та технічної води, світло, вентиляцію повітря, місця для сидіння та туалет.

Доступність укриттів для людей з домашніми улюбленцями

Спільно з волонтерами UAnimals в ході третьої кампанії волонтери ОЗОНу перевірили доступність укриттів для людей з домашніми тваринами. Аналіз даних проведений на основі моніторингу 484 укриттів у 10 містах України, свідчить про таке:

У 35,54% (172 укриття)

точно дозволено відвідувачам приходити з домашніми тваринами

У 3,51% (17 укриттів)

точно не дозволено приходити з тваринами

У 60,95% (295 укриттів)

не вдалося отримати інформацію під час моніторингу, аби точно відповісти на це питання

Наявність окремих зон для людей з тваринами:

У 20,04% (97 укриттів)

є окремі приміщення або зони для людей з тваринами, що відповідає новим вимогам МВС

У 16,74% випадків (81 укриття)

окремих приміщень чи зон для домашніх тварин не облаштовано

У 63,2% випадків (306 укриттів)

не вдалося отримати достатньої інформації під час моніторингу для підтвердження наявності окремих приміщень чи зон для домашніх тварин

У 35,54% (172 укриття) точно дозволено відвідувачам приходити з домашніми тваринами.

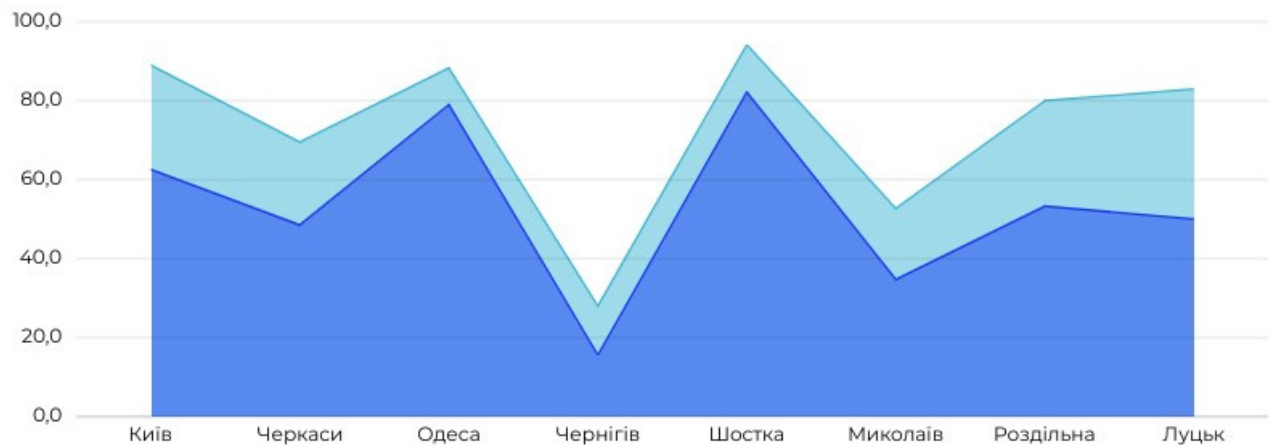
Лише у 20,04% (97 укриттів) є окремі приміщення або зони для людей з тваринами, що відповідає новим вимогам МВС.

Хоча нові вимоги законодавства передбачають можливість відвідування укриттів із тваринами, лише третина укриттів фактично готова приймати таких відвідувачів, а менше ніж п'ята частина мають окремі приміщення для цього.

Головною метою змін у законодавстві, що стосується доступу до укриттів з домашніми улюбленцями, було створити безпечні умови для всіх, однак на практиці більшість укриттів поки що не готові зустрічати людей із тваринами. Це ставить під загрозу як безпеку тварин та їх власників, так і комфорт інших відвідувачів укриттів. Відповідно, важливо продовжувати моніторинг, залучати громадські (зоозахисні) організації та вдосконалювати інформування щодо цієї можливості, адже більшість укриттів не забезпечують або не повідомляють про умови для відвідувачів із тваринами.

Порівняння ситуації між містами

Знайдені та відчинені укриття

Під час моніторингу ми досліджуємо рівень доступності укриттів. Цьогоріч **Шостка** показала найвищий рівень знайдених укриттів (94,2%) і відчинених (82,8%), що свідчить про ефективну доступність укриттів для населення. **Київ** також демонструє хороші результати: 89% знайдених укриттів та 62,6% відчинених. **Одеса** показує 88,3% знайдених укриттів та 79% відчинених.

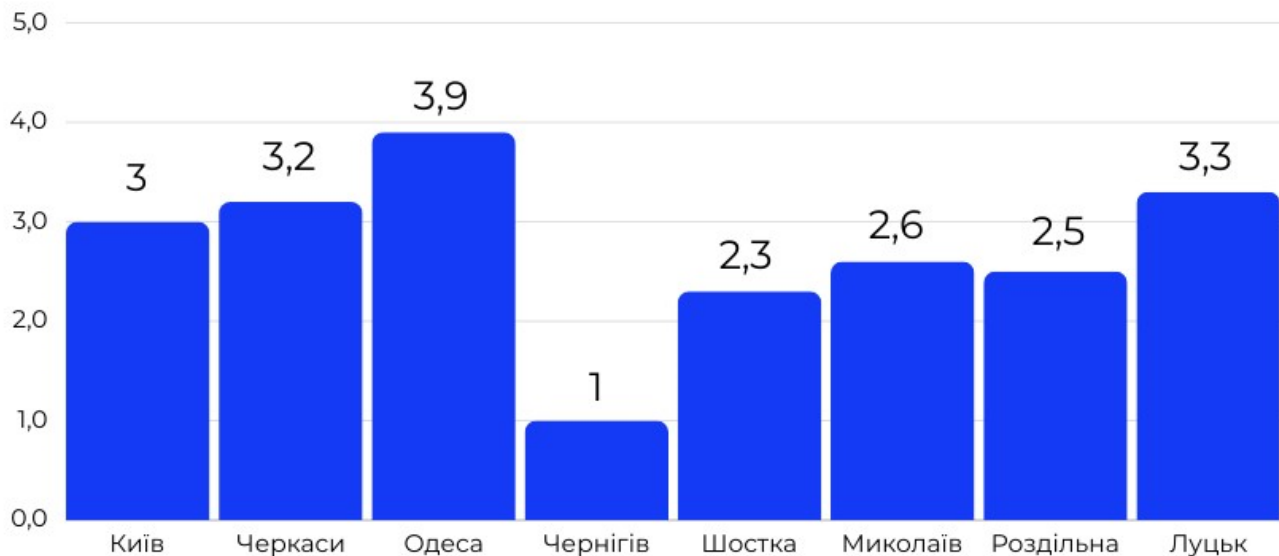
Черкаси мають 69,5% знайдених укриттів і 48,5% відчинених, що свідчить про помірну доступність. **Роздільна** і **Луцьк** мають схожі показники: 80% і 83,3% відповідно у знайдених укриттях, але **Луцьк** має тільки 50% відчинених.

Найгірші результати у **Чернігові** (28% знайдених і 15,6% відчинених укриттів) та **Миколаєві** (52,7% знайдених і 34,7% відчинених), що свідчить про серйозні проблеми з доступністю укриттів у цих містах. Загалом, співвідношення вказує на те, що доступність укриттів варіює від міста до міста, з найбільшими труднощами у **Чернігові** та **Миколаєві**.

Наявність **вказівних знаків**, які вказують напрямок руху до укриття значно впливає на швидкість та загалом можливість пошуку захисної споруди під час тривоги у світлу чи темну пору доби.

Найкраща ситуація з вказівними знаками в **Одесі** (83,7%) та **Миколаєві** (73,9%). У **Києві** промаркована трохи більш ніж половина укриттів — 51,7%. В **Черкасах** (38,1%), **Роздільній** (46,6%) і **Луцьку** (41,6%) — менше половини промаркованих укриттів. Найгірша ситуація з вказівниками у **Чернігові** (28%) та **Шостці** (25,7%).

Оцінка загального стану укриттів

Найкраща середня оцінка загального стану укриттів в **Одесі** — 3,9 (показник не змінився з 2023 року).

Луцьк та **Черкаси** отримали 3,3 та 3,2 бала відповідно. Це показник вище середнього, але порівняно з попереднім роком оцінка знизилася для обох міст.

Укриття **Києва** оцінили на 3 бали з 5, оцінка покращилася на 0,3 пункти порівняно з 2023 роком.

Миколаїв, Роздільна і Шостка отримали 2,6, 2,5, 2,3 бала відповідно.

Найнижчу оцінку загального стану укриттів отримав **Чернігів** — 1 бал з 5.

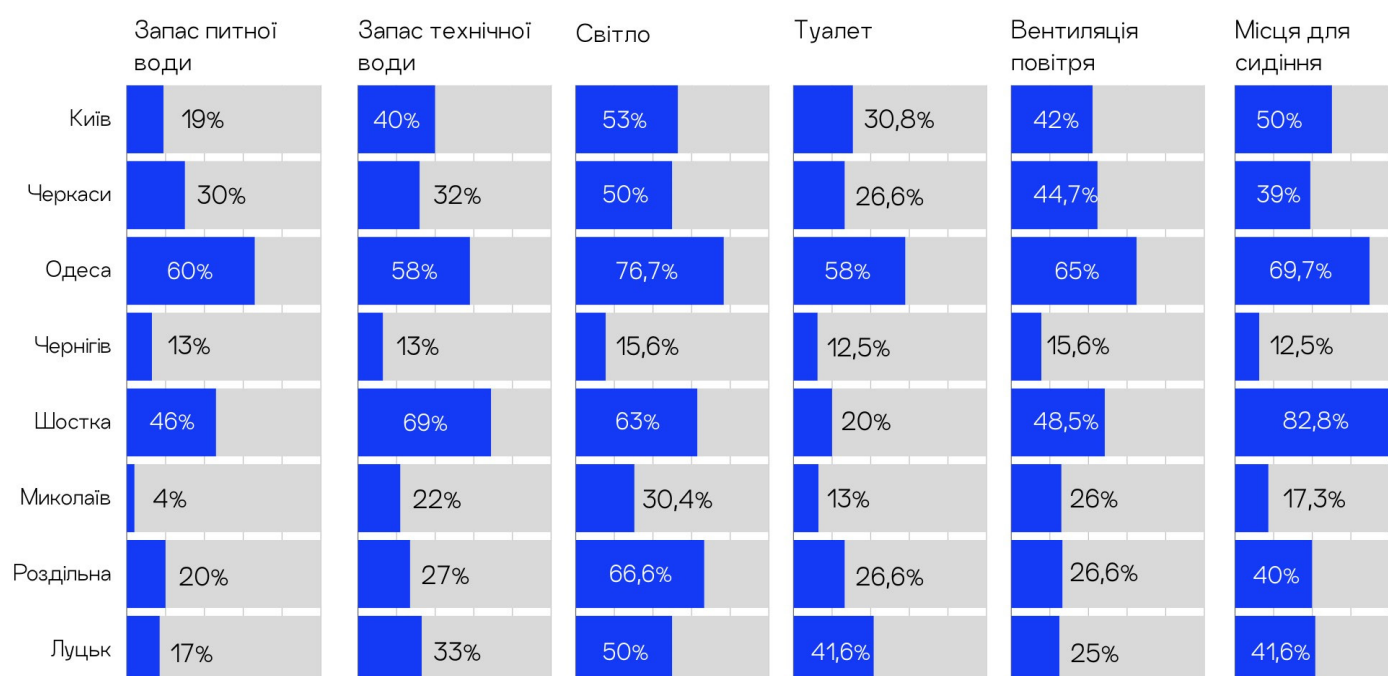
Забезпечення базових потреб в укритті

Найкраще забезпечення базових потреб всередині укриття — в **Одесі**. Абсолютна більшість укриттів у міста має запас питної води (66%), технічної води (58%), світло (76,7%), робочий туалет (58%), вентиляцію повітря (65%) та місця для сидіння (69,7%).

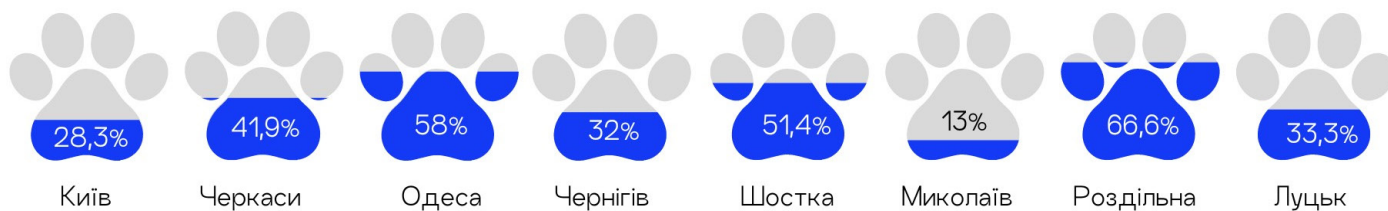
Наявність питної води найкраще забезпечено в **Одесі**, а технічної — у **Шостці** (69%) та **Одесі** (58%).

Світло наявне у більшості укриттів **Києва** (53%), **Одеси**, **Шостки** (63%), **Роздільній** (66,6%) та **Черкасах** (50%).

Найгірші показники базової якості отримав **Чернігів**.

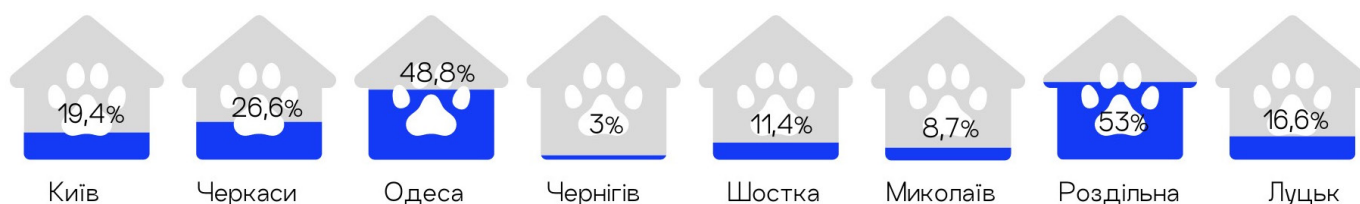

Доступність укриттів для людей з домашніми улюбленцями

В Одесі, Шостці, Роздільній та Черкасах зафіксовано найвищий відсоток укриттів, куди точно впускають людей з домашніми тваринами.

Найнижчий показник у Миколаєві.

Найвищий відсоток укриттів, де облаштовано окрему кімнату чи зону для перебування з домашніми тваринами — в **Одесі** та **Роздільній**. Зазначимо, що під час моніторингу коменданти та відповідальні за укриття рідко говорили, що в укриття заборонено ходити з домашніми улюбленцями. Також великим є відсоток укриттів, де не вдалося дізнатися правила перебування з домашніми улюбленцями.

Висновки та рекомендації

Рекомендації для місцевої влади та балансоутримувачів укриттів щодо покращення доступності укриттів для людей із домашніми тваринами:

1. Доступність для людей із домашніми тваринами.

Забезпечити укриття можливістю перебування з домашніми тваринами.

2. Визначення окремих зон для тварин.

В укриттях необхідно облаштувати спеціальні приміщення або відведені зони для людей із домашніми тваринами, що забезпечить комфорт як для власників тварин, так і для інших відвідувачів.

3. Інформування про можливості.

Зобов'язати балансоутримувачів чітко маркувати укриття, що допускають людей із тваринами, на офіційних мапах і вебресурсах. Інформаційні таблички про можливість перебування з тваринами мають бути розміщені на входах до укриттів.

4. Розробка правил поведінки.

Спільно з зоозахисними організаціями розробити правила поведінки для людей із тваринами в укриттях, включаючи вимоги щодо повідців, переносок та інших засобів утримання, аби забезпечити безпеку та комфорт для всіх.

5. Проведення навчань для персоналу.

Навчати працівників та відповідальних осіб, що обслуговують укриття, як ефективно взаємодіяти з відвідувачами, які приходять із тваринами, щоб уникати непорозумінь та конфліктів.

6. Адаптація укриттів.

Модернізувати укриття, забезпечивши відповідну вентиляцію, санітарні умови та обладнання для догляду за тваринами (миски для води, сміттєві контейнери для відходів, базові медичні засоби для надання першої допомоги тваринам у разі потреби). Це підвищить безпеку та комфорт перебування як для людей, так і для їхніх улюбленців.

Окрім зазначених заходів, важливо забезпечити постійний діалог з місцевими громадами та зоозахисними організаціями, щоб оперативно реагувати на потреби власників тварин і постійно вдосконалювати умови в укриттях. Створення спеціальних зон для тварин не тільки зменшить рівень стресу для власників, але й підвищить загальну безпеку в укриттях, адже тварини, які перебувають під контролем, є менш схильними до неочікуваних реакцій у стресових ситуаціях.

Додатково, важливо ініціювати громадські кампанії з підвищення обізнаності серед мешканців про можливість перебування в укриттях разом із тваринами. Це допоможе уникнути непорозумінь і конфліктних ситуацій під час небезпечних подій. Залучення ветеринарних фахівців до розробки правил щодо поведінки та умов перебування тварин в укриттях також може стати важливим кроком для забезпечення безпеки та комфорту тварин і людей.

Ці заходи сприятимуть дотриманню нових вимог законодавства та покращенню загальної доступності укриттів для власників домашніх тварин.

Рекомендації для місцевої влади та балансоутримувачів укриттів, які допоможуть покращити доступність і базову якість укриттів:

Регулярне оновлення інформації про укриття

Необхідно забезпечити актуальність інформації про розташування, стан, місткість та правила доступу до укриттів через офіційні ресурси (вебсайти, мобільні додатки, карти). Практично у всіх містах є проблема з зазначенням таких даних і укриття з обмеженим доступом не маркуються, що може стати причиною неприємних ситуацій чи трагедій. Окрім того, подекуди дані на онлайн-мапах укриттів не сходяться з даними відповідної опції в додатку «Дія».

Окрім того, вкрай важливо забезпечити **якісне маркування** напрямку руху до укриттів, розмістити зрозумілі вказівники на вулицях та будівлях, що ведуть до укриттів, а також забезпечити наявність інформаційних таблиць на вході до кожного укриття.

Вдосконалення фізичної доступності

Доступність укриттів має охоплювати маломобільні групи населення. Варто оснастити укриття засобами для людей з інвалідністю (пандуси, поручні, освітлення) та гарантувати, що входи в укриття не заблоковані й доступні в будь-який час. Особливу увагу приділити належному освітленню та безперешкодному доступу під час тривоги.

Забезпечення належних санітарних умов

Укриття мають бути обладнані базовими санітарними умовами, включаючи доступ до питної води, туалетів, засобів гігієни. Регулярне прибирання та контроль санітарного стану є обов'язковими для підтримання здорових умов перебування.

Регулярне технічне обслуговування укриттів

Організувати постійне обслуговування укриттів, яке включає перевірку систем вентиляції, електропостачання, міцності конструкцій. Балансоутримувачі повинні розробити план регулярних інспекцій, а також прибирання укриттів від бруду та сміття.

Навчання та підготовка персоналу

Організувати тренінги для відповідальних осіб і балансоутримувачів щодо їхніх обов'язків, зокрема реагування на надзвичайні ситуації, правил безпеки та роботи з людьми різних груп (люди з інвалідністю, люди похилого віку, діти).

У роботі з захисними спорудами важливо пам'ятати про головне — якісні та доступні укриття — це базова потреба в Україні і її якість та реалізація напряду впливає на безпеку населення. Вчасне реагування на проблеми та врахування вищезазначених рекомендацій допоможе стандартизувати підхід до укриттів у всіх містах і підвищити їхню доступність та якість для різних груп населення.

ТУАЛЕТ

БОМБОС

УВАГА!!!
ВНИМАТЕЛЬНО ПРОЧИТАЙТЕ
ИНСТРУКЦИЮ ПОЛЬЗОВАТЕЛЯ
ДОСТУПНОСТЬ И БЕЗОПАСНОСТЬ
С АДАПТИРОВАННЫМИ СИМВОЛАМИ

ГОМЕДСХОП
ГОМАДСЬКИЙ СПОСТЕРИГАЧ «O3ON»
CIVIL MONITOR

№1

УКРИТТЯ

СХОДИЩЕ

УКРИТТЯ

УКРИТТЯ

Цей звіт був би неможливий без зусиль волонтерів та волонтерок моніторингової групи ОЗОН Центру громадянських свобод:

Альони та Бориса Вуйко, Яна Дубіцького, Марини Москаленко, Олі Бестанчук, Оксани Бережної, Олі Габчак, Дениса Зейналова, Артема Киричука, Данила Романова, Анастасії Коваль, Іллі Бойчука, Дмитра Щоголева, Мирослава Бойко, Іллі Каліцуна, Ігора Орловського, Данила Семикоза, Маргарити Попової, Олександри Фатєєвої, Ірини Тіхонової, Софії Імшенецької, Олександра Кузюри, Анастасії Біліченко, Ярослава Кужелева, Діани Кісіляк, Дар'ї Єщенко, Крістини Величко, Анастасії Веснянко, Олени Приступи, Наталі Піпаш, Юлі Куляши, Тетяни Солодухи, та Дар'ї Харченко.

А також волонтерів та волонтерок UAnimals:

Ірини Книшової, Ростислава Бородая, Євгена Ткаченка, Анжеліки Козаченко, Стефанії Солдатенко, Анастасії Бакуменко, Ольги Талько, Юлії Стрельнікової, Анни Григор'євої, Надії Бондаренко, Костянтина Бонжука, Наталі Любинець, Наталі Купченкової, Олени Москальової, Олега Сергєєва, Божени Ошовської, Анастасії Єршової та Ірини Ріпки.

Упорядниця звіту та координаторка волонтерів та волонтерок Центру громадянських свобод:

Іванна Мальчевська

Координаторка волонтерів та волонтерок UAnimals:

Анастасія Ковальчук

Дизайн та верстка:

Анна Бежан та Юлія Хомин

